

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., évszám 20 fillér. Előfizetési pénzek és reklamációk BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.</p>	<p>Felolvasó szerkesztő: SINKOVICH ELEK. Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.</p>	<p>Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők. Hirdetési díj: 3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Nyitlér petitsora 50 fill.</p>
--	--	--

Szent István napja.

Szent Istvánnak, az első magyar királynak, a keresztény Magyarország megalapítójának emlékünnepe vallási és nemzeti vonatkozásán kívül bizonyos nemzetéleti, hogy úgy mondjuk gazdasági ünnepet is jelent Magyarországon. Szent István napjára már kiszórta aranykalászos köncsét ez az áldott magyar föld. A mit dolgos munkáskéz elvetett, azt már le is aratta s a cséplőgépek álmos, monoton berregése jelzi, hogy a termő föld, a kalászerlelő nap munkája véget ért. Kezdődik a gépé, vagy a cséplő-rudé.

Erkölcsi lényében, nemzeti tartalmában és kulturális jelentőségében nekünk magyaroknak nagy, kiválasztott ünnepünk Szent István napja. Egy nagy gondolkodónak, egy széles látókörű államférfiúnak, egy pogánynyiségában csodálatos képen fölvilágosult fejedelmi elmének hosszu évszázadokra s tán évezredekre kiható ténye fűződik hozzá. A pogány Vayk, mint nemzetének bölcsé jelenik meg a világtörténelem előtt. Ősei vallásáról átvezeti vaderkölcsei, de nemestartalmu nemzetét a civilizált nyugat egyedül üdvözítő vallásába, a kereszténységbe. Meggyőződés, hitbeli színváltozás, a léleknek bizonyos valláserkölcsei reformációja vezette-e Vaykot a pogány oltárok mellől a keresztény hit oltárához, ki kutassa azt? A történetírő sem láthat bele a lelkek mélységeibe, ha különösebb megnyilatkozás nem

segíti benne. Lehet, hogy a pogány fejedelmi ifju, amikor a keresztény vallást fölvette, csakugyan keresztet is vállalt nemzetéért. Saulból Pállá változni, szép bibliai példázat, de még a bibliahan is csodálatos árán lesz a hitetlen Saul hívő Pállá. Lehet, hogy a kereszténység Szent Istvánnak — keresztje volt. Nehéz kereszt, amelyet pogány neveltetése ősi hite ellenére vállalt népéért. De annál fenségesebben áll elénk az első magyar király alakja, aki világot átélő, jövőbe néző tekintetével fölfedezte az emberi, társadalmi, nemzeti haladás hatalmas útját, amely a művelt nyugati világ hitének forrásához, a keresztény egyházhoz vezet.

Az erős nemzeti életnek, a nyugati civilizációval való párhuzamos fejlődésnek alapjait építette föl a pogányoltárok romjából. Meglátta, hogy ez csak úgy lehet és másként nem. A pogány vallás elszigetelne népét a nagy nyugat áramlásától. És e holt szigetről elvezette hát a pogány magyart a fejlődés, örök haladás hatalmas forgatagába.

A kereszténységgel életmedvek áradtak a nemzet testébe, amelyet elorsvasított voina a pogány élet szárazsága. Ma, Szent István napján szintén tolakodik tollunkra ez a hasonlat. Mert ez ünnep nemzetéleti vonatkozásával ellentétben ma szárazság sorvasztja a nemzet testét. Amit a nemzet erkölcsi életében bevitt ezer év előtt egy bölcs fejedelmi elme, az az életmedvet ma megtagadja a nemzet anyagi életéből a természet.

Szent István napján, amikor a termő föld garmadába hullt kincsei kápráztatják a munkás magyar név szemét, szomoruan kell látnunk, hogy a természet dacosan ellenszégül e nap sajátos nemzetéleti jelentőségének. A gazda komoran, leejtett kézzel áll letarolt földjei előtt, amelyeknek java kincsét nem ő, hanem az izzó nap hve aratta le. Kietlen szárazság aratott a buza-kalászos, drága magyar földeken s a kalászkok, amit koszoruba köt az arató leány, halotti koszoruja egy szomorú gazdasági évnek.

Most Szent István napján nem lehet más imádsága a magyarnak, mint ez:

— Magyarok Istene, adj jobb esztendőt a mostaninál!

A járási számvevői intézmény életbeléptetése.

A járási számvevői intézmény Vasvármegye összes járásaiban ez évi október hó elsején lép életbe.

Hogy a vármegyei hatóság a kinevezendő járási számvevők szolgálati viszonyaira s munkakörére nézve idejekorán tájékozva legyen, a belügyminiszter a mai napon küldte le a vármegyéhez az idevágó utasítást.

A községi háztartás és vagyonkezelés terén észlelt viszásságok, a községi pótdadó-

Vayk megtérése.

Hadur, akinek villámos lelkéből
Átszerve a végtelen légi kört,
A büszke Turul, mint a tűzmadár
Suhogó szárnyon Napnyugatra tört,

Hadur, aki a hadvőré magyarnak,
Hazát adal a hármás bére tővén,
Im a pogány Vayk Árpád unokája
Szabad oltárod romba döntöm én.

Hallgass réám, villámos Istenem.
Az oltárokon hamvad már a tűz,
Üszköbe hull, mit rajta áldozunk
S a szattyanép csak füstfelhőket üz ...

Nyugat felé ha nézek, új világ
Sugára tör az éjszakán keresztül —
Nincs füstje, lángja, de amerre száll,
Élet fakad s a rét fűszála rezdül ...

Hadur! Népemet elviszem oda,
Hol az életnek fényforrása forr —
Ledől oltárok hült hamva alól
Reánk ragyog egy végnélküli kor.

Én, a pogány Vayk járok legelőn,
S Hadur, történjek bármí is velem,
Árpád honiért, nagy nemzetemért
Én a keresztet elviselem.

PAKOTS JÓZSEF.

Nem lehet felejteni.

Balog Illes kétségbeesett hangulattal tört be a kávéházba, ahol rossz, de annál zajosabb muzsikaszó csalagatta be a vendégeket. Aznap kapta meg hazulról a levelet, melyen az édes anyja kiméletes körülírások közepette tudtal adja, hogy abban az órában, amikor a levelet kézbe kapja bizony már más felesége a szöszke Bugozányi Erzsébet. Az első percben mérgesen dobta el a levelet.

— Eh, mi közöm hozzá.

De aztán csak megint elővette az anyja reszkető írását s olvasta, olvasta az egyszerű sorokat, muntha be sem tudna velük telni. Mintegy útutadat nélkül olvasta a levelet s bár nagyon rosszul esett, nem tudta levenni szemét az írásról még akkor sem, amikor kiesordult belőle a keserves fájdalom könye. Tudta már hónapok óta, hogy az ő szerelmüknek vége és ketté váltak az utaik, hogy soha többé ne találkozzanak. Mégis — ez azt magának sem merte bevallani — élt lelke fenekén valamelyes titkos reményesség, hogy mégis, talán mégis! Talán mégsem lehet az, hogy akik oly nagyon szerették egymást, el tudjanak válni mindörökre, hogy a szelid, ártatlan leány, aki az első szerelmi mámor örömeiben örjögnye fogta át nyakukat s majd megfojtott a csókjaival, az a lány más férfinak is oda tudja magát adni. S az alatt az esze a szája folyton hangoztatta, hogy vége van annak az időnek, többé soha fel nem támadhat, élt és boldogtalan szerelméből táplál-

kozott a titkos sejtés, hogy van a szerelemnek és boldogságnak feltámadása. Néha azonban próbált felejteni. A nagy városban sok a szép leány, van közöttük olyan is, nem egy aki híven, önzetlenül tud szeretni egy olyanféle szegény legényt, mint amilyen Balog Illes volt. De a nőhódítás fele után mindig megállott.

— Minek ez nekem? gondolta magában. Hisz nem vagyok szerelmes beléjük. Minek vegyek nyugót a nyakamra? Nekem csak ő kellett ...

S most jött a kurta híradás arról, hogy bizony hsztalan remélt titokban. Vége, mindörökre vége szive első szerelmének. Férjhez ment a lány ma volt a nász s ebben az órában, mikor komor kétségbeesés között nézi a levelet, boldog mámorban kalandozza be a földi paradicsom berkeit. Legyen atkozott az a boldogság.

Balog Illes végre erőt vett magán. A levelet tüzbe akarta dobni, de aztán eszébe jutott, hogy az az anyja írása mégis meg kell becsülni. Elzárta a levelet, aztán elment hazulról.

Nehéz vonatoltól léptekkel ment le a lépcsőn. Úgy érezte, mintha labadozó beteg lenne, aki hetek után most kelt fel az ágyból. Agyában tompa szibongás érzett s a szive nagyon nehéz volt. Olyan állapotban volt, mint hat hónap előtt amikor a leány a szömbébe mondta neki, hogy nem szereti és vége köztünk mindennek.

Igy, feltámadván a mult keserűségei, komoran ballagott a fényben uszó utcakon Balog Illes. A körülötte sürgő embertömeget nem is vette észre, pedig nem egy leányuszon akadt meg a derék, szép arcu fiatal emberen. Balog Illes nem

nak a természetes fejlődéssel arányban nem álló kezelése és az a tapasztalat, hogy a képviselőtestületi ellenőrzés nem felel meg teljesen a követelményeknek, a főszolgabíró pedig más irányú elfoglaltsága miatt és a szükséges szakértő közreműködése nélkül felügyeleti kötelességét hatályosan nem teljesíti: ezek voltak azon okok, mik arra indították a törvényhozást, hogy a járási számvevői intézményt létesítse és ezzel a községek szigorubb és közvetlenebb ellenőrzés alá vételét lehetővé tegye.

A járási számvevői intézmény révén a főszolgabíroknak és vármegyei hatóságoknak kellő szakképzettséggel bíró tisztviselő fog rendelkezésre állani, ki a járásnak adóhivatallal bíró székhelyén beosztva, szakközvege lesz a főszolgabíroknak mindazokban az ügyekben, melyek a községi költségvetések és számadások, a gyámpénztári számadások, az állami adók, a vármegyei és községi pótdadók kezelése körül közvetlen és állandó ellenőrzés tekintetében felmerülnek.

Ily módon egyrészt a vármegyei hatóságok Dobra a helyzetbe jutnak, hogy a törvényben gyökerező felügyeleti kötelességeiket eredményesen teljesíthetik, másrészt a járási számvevői munkásságának célszerű kihasználásával a községeknek a vagyonkezelésre irányuló önkormányzati tevékenységét helyes mederbe terelhetik.

A járási számvevői személyi és felügyeleti tekintetben a pénzügyminiszter hatósága alá tartoznak; — a szolgálati viszony, a munkakör és ügykezelés szempontjából azonban a főszolgabíroknak előző szakközvegei azoknak rendelkezéseit a kiadott utasítás korlátai között feltétlenül teljesíteni kötelesek.

Ez évi október hó elsejétől kezdve a felülvizsgálat végett felterjesztendő községi költségvetések és számadások a főszolgabíróhoz küldendők be, — ahol azoknak felülvizsgálását már a járási számvevő eszközöli.

A vármegyei pénztári és számvevősi teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III-ik törvények első intézkedése volt a vármegyei pénztárak és számvevőségek államosítása.

Eme nagy horderejű változás a múlt év január havának elsejével állott be, minek a törvényben lefektetett folyamánya volt a járási számvevői intézmény szervezése.

Nincs kétség az iránt, hogy a törvény ezen intézkedése a községek vagyonezerlése dolgában teljes egyöntetűséget teremt. Ez már magában véve is nagy vívmány, de emellett előtérbe nyomul még az a reménység is, hogy községeink a helyes és okosbíró kezeléssel a gyümölcsöző fejlődés útjára lépve elérhetik s megvalósulva láthatják régen táplált óhajukat: a vagyonban és jólétben való fokozatos és biztos gyarapodást.

Vasvármegye törvényhatósága a járási számvevői működését minden bizonynyal éber figyelemmel fogja kísérni és a saját részéről is buzgón közreműködik abban az irányban, hogy az új intézmény életbeviteléhez fűződő várakozások minél teljesebb mértékben megvalósuljanak!

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Ő felsége születése napja.** Ő felsége apostoli királyunk 74-ik születés napját Muraszombat községében is megünneplelte a szokásos módon. A középületeken, hivatalokon, de számos magánházon is nemzeti szín zászlók lengtek, a római katolikus templomban pedig ünneppélyes istentisztelet volt, a melyben a hivatalok testületileg vettek részt.

— **Szapáry László gróf** v. b. t. tanácsos, volt fiúmei kormányzó „Gitaud“ nevű Jachtya, melyben nagyobb külföldi utazást tett, f. hó elején Triestben kötött és a gróf muraszombati kastélyába érkezett, a hol már körülbelül 2 hét óta tartózkodik.

— **A muraszombati vadásztársaság** f. hó 15-én tartotta első együttes vadászati a tótnaraczi és mezővári területeken. Dacára annak, hogy sok a meddő fogópar az idén és a jéges is sok fiatal fogót elpusztított, 52 drb fogás és fűrj került aggatreka. Vadászat után a társaság dr. Uj Károly vendégszerető házához volt hivatalos vacsorára, a hol a kulcsi lakomától felrészülve a legkellemesebben töltötte az estét.

— **Vasvármegyei közgyűlés.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága harmadik évnegyedes rendes közgyűlését f. hó 29-én tartja. Fontosabb

tárgya lesz az üresedésben levő árvaszéki ülnöki állás betöltése, a melyre legelőbb kilitása van Csorna Jenő th. főszolgabíróknak. Ezzel kapcsolatosan egy II. osztályú szolgabíróknak I. osztályú szolgabíróvá leendő megválasztása. Az igazság és méltányosság e tekintetben az, hogy a szolgálati évek száma határozzon. E szerint új. Horváth Pál szolgabíró van a sor, a ki minden tekintetben megérdemli az előléptetést és reméljük is, hogy járásunk meggyőzőségi tagjai számosan ott lesznek a közgyűlésen, hogy földink igazságos ügyét diadalra juttatni segítsék.

— **Halálózás.** Lipováci Desits Gyula kir. tanácsos, szentgotthárdi kir. közjegyző f. hó 16-án szelvényes által érve 65 éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt nagyteremű férfi évek hosszú során át előkelő és tekintélyes helyet foglalt el Vasvármegye vezető emberei sorában, nagy munkásságot fejtett ki a közelet terén és Szentgotthárd nagyarányú fellendülésének egyik kezdeményezője és tönözeje volt. Temetése f. hó 18-án ment végre nagy pompával és a vármegye minden részéről összesereglett intelligencia nagy tömegének részvételével. *Béke lengjen porai felett!*

— **Mulatság.** A muraszombati tanuló ifjúságnak kedve kerékelt egyet táncolni és 24 óra alatt nyelbe ütöttek a fiatalok egy igen sikerült kis táncmulatságot, a mely f. hó 15-én ment végre Dobrai vendéglőjében. A meghívott családok kevés kivétellel mind megjelentek az inkább házias jellegű mulatságon és a szép számú úri társaság jó kedvben elszórakozott a hajnali órákig.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A dunántúli ev. ref. egyházkerület f. évi szeptember hó 27. s következő napján tartja Pápa városban évi rendes közgyűlését.

— **Gyümölcskiallítás Szombathelyen.** A vasvármegyei gazdasági egyesület kereszteli bizottsága elhatározta, hogy Szombathelyen október 8-tól október 13-ig gyümölcskiallítást rendez és annak megnyitása Ernusz Kelemen főrendiházi alelnököt kéri fel.

— **Állattudjázások Vasvármegyében.** A vasvármegyei gazdasági egyesület szeptember hónapban több állattudjázást rendez. Az állattudjázások a következő sorrendben tartatnak meg: szeptember 5-én Sárvár, szept. 7-én Felső-Eőr, szept. 22-én Szombathely, 15-én Kisczell.

— **Szőlősgazdák értekezlete.** Vármegyei törvényhatósági bizottsága felterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez a vegből, hogy a szőlővesző forgalom, a mely a filoxera tovább terjedésének megállításá céljából korlátozva van, a vármegye egész területén szabadba tessenek. A miniszter a kérelemnek csak azon esetben hajlandó helyt adni, a mennyiben az a szőlősgazdák a veszőly tudatában maguk kívánják. A vegből tehát, hogy az érdekeltek nyilatkozhassanak, Sinkovich

nézte, csak érezte maga körül a nöket s elkerekedten gondolta:

— Nem törődöm velük. Rosszak. Egyik olyan mint a másik.

Végre is belefáradt a barangolásba. A tömeg meggyerült körülötte, a boltokat becsukták, esend és pusztaság támadt lassan a kesergő ember között. Ez jól esett neki. Felnezzet az égbe, anelyrőli csillagok mosolyogtak alá. De megunt a megréngést a fiatal ember. Felámadt benne az élet a ver. A szomszéd utca sarkáról cigányzene ütötte meg a fület s gyors elhatározással arra velt útját.

Meleg nyári estéken vizgatással képet nyujt az ilyen pestü mulató kávéház. A cigányon. a sovány pincéren s a feslett életű kasziros lányon kívül alig van benne valaki, aki betöved egy-egy feketére, a törzsvendég rendszerint gyanus ember. Ahogy felre csapott kalappal, nagy erő leptekek ment végig a helyiségben Balog Illés, pincer, kasziros lány és cigány öszeneztek.

— Itt kinez valami.

A fizető oda sugott a szépen fésült, fáradt arcu leányknak:

— Pali!

Ami annyit jelent, hogy balek.

Balog Illés tényleg Palinak készült. A cigány helyes sejtéssel keservő, szomorú nótaba fogott s a fiatal ember, amint mind szaporábban emelte ajkához a savanyú borral telt poharat, dudolta, dalolta a szomorú dalt.

S mind közelebb, közelebb jött a cigány. Már a fülebe huzta s egyszerre ott törtött a kasziros lány is, hogy segítsen inni, szomorkodni.

— Igyatok, kiáltá Balog Illés ma meg iszunk. holnap talán meg is halunk.

Ugy van, hagyta helyben a nő és mosolyogva nézte a helyre fiatal — ugy-e, magának hámatana van? Szeretem, mi? Sohoé törődjön vele. Én is voltam ugy, de már nem törődöm vele. Minden jól van ugy ahogy van.

— Igaz. Tehát ilygunk.

Itak. Összecsengtek a poharak s a tizedik pohár körül dalba fogta a kasszatindert. Kellemes, de kisé rekedt alhangja volt és miután háromszor egymás után konstaltá, hogy szeretett valakit lángal, hével, könyekben tört ki. A fizető odahajolt hozzá.

— Körj pezsgőt.

S a szerelmes emlekeitől zokogó kasszatindert pezsgőt kért. S ahogy a gyönyörű ital ott pezsgött a hosszú, vékony poharakban, Balog Illés ugy találta, hogy nem is olyan csunya az élet. Csak élni kell tudni, meg pénze legyen az embernek. Elvégre a nők mind egyformák. Rosszak. Szeretik a pénzt. Az egyik pénz miatt lesz a feleslegé, a másik pénz miatt szeretővé. Alapjában véve ez egészen mindegy.

— Tudja, hogy maga tetszik nekem, szólt a lány. Igen tetszik. Én ezt nem szoktam mondani mindenkinek. Én nem vagyok olyan könnyen kapható.

— Szép, szólt Balog Illés. Erről majd később eszegethünk.

Duhaj dorbézolás következett. Szilaj nótaba fogott cigány, Illés a lányal táncra perdült az

elgyólt lumpkávéháza. Bejött a sarki rendőr, esendre inteni, mire leültek, pezsgővel itatták s a vége az lett, hogy berugott a rendnek ebretelen öre is.

— Gonosz leány, hűtlen leány, elfelejték, elfelejték.

Ezt mondta magában százsor is Balog Illés, miközben szerelmesen fonta át a leányt.

Aztán mint mindennek, vége lett ennek. A cigányok, az ivók is elfaradtak, a kisasszony visszavonult a kasszába s ott elaludt. Balog Illés pedig rákönyökölt a márványasztalra s megszálta az álom.

Azt álmodta, hogy odahaza volt, az ő esküvőjén. Láttá, a mint a leány a neki idegen férfi karján remegve megy fel az állásra, s ahogy a fátoly felre vonta, sápadt, becselt, kiserit arc nézett Balog Illésre.

S a pap kérdezte: Szereted?

A lány felelt: Őt szeretem most is.

És Balog Illésre mutatott.

Ezt álmodta Balog Illés, aztán fölébredt. A mamar elszállt fejeből, utalattal nézett körül. Hogy került ő ide? Mit keres ő itt? A feledest?

Meddő próbálkozás! Nem tudott felejtteni.

Elek th. főszolgabíró a járásbeli szőlőgazdákat közös értekezletre hívta össze, a mely értekezlet f. évi szeptember hó 1-én d. u. 3 órában a mura-szombati városban meg tartva.

— **Tüz. F.** hó 17-én d. u. 3 óra táján a tüzoltók rémes kirtszáva alaposan megriasztotta városunk lakosságát. Vratáris Ivan udvarán ki-gyuladt a szalmakazal. A helyszínen gyorsan megrkeztek tüzoltók azonban hamarosan elnyom-tak a tüzet s így az épületekre nem terjedt át. A tüzet valószínűleg Vratáris gyermekei okozták.

— **Kivándorlók statisztikája.** A f. év I. fele-ben engedély nélkül kivándorolt a mura-szombati járásból 146 fő és 29 nő. Ezek közül vagyonnal bírt 67. A vagyon értéke melyely kivándoroltak 40,080 korona. 136 Amerikába, 39 Stájerországba ment.

— **A soproni kiállítást** Szent István napján nyitották meg. A kiállítás, mint írjuk volt, az egész soproni kamarai kerületre terjedt ki. Negy várnegy-ez iparossága kel versenyre a nyugati széleken, hogy bemutatssa a világnak azt, hogy a szomszéd osztrák-ipparral, a mely termekével különösen a Dunán-tulnak ezen részét őrözi el, bátran felveheti a versenyt, hogy a magyar ipar fejlettsége ezen a vidéken kielégítheti közönségünk legkényesebb igényeit is. — A kiállítók tömeges száma (közel 500), a mi a vidéki kiállításnak úgyszólván parat-lan a kiállított tárgyak minősége, de maga a ki-állítási terület természeti és művészi szépsége valóban olybba avattak a soproni kiállítást, hogy számot tart nem csak a Dunántul, de az egész ország érdeklődésére.

— **Figyelmeztetés gyümölcs-termelőinkhez.** A vermes remény, amelyek meg csak 3-4 hét előtt is nagy, bő gyümölcs termésre nyújtottak kifizetést, a tartos szárazság folytán erősen meg-csapattak. Több vidéken az alma erősen hull feleretlen, vagy eretlenül a fáról; a szilva pedig idő előtt megkékült, kisszemű marad és kenyze-resének indult. — Habár kényszererrett szilvát aszalnai nem is érdemes, mégis fél fogják azt hasz-nálni az idén szivesen szőlőzésre, miután a ter-gyeri termés tönkromensége folytán a szeszgyárak minden kínálózó — habár kisebb cukortartalom-mal bíró terményt is kénytelenek lesznek feldol-gozni. A fejletlen, kényszererrett szilvát tehát a természet gyűjtse össze és vagy egészben, vagy cefezre igykezzek szeszfoszójára értékesíteni. — A lehullott almát lehet többféle képpen is értékesíteni. Lehet ugyanis négy részre vága megaszalni és telen főzve elhasználni, lehet nyere-s cidr borkészítésre felhasználni, aminek az ide-i gyenge szőlőtermés folytán szintén kelendő-sége lesz; de — a mi igen fontos — az ilyen és egyéb aprónak maradt almát kenyér potszerű is felhasználni, mint ezt 1813-ban Németországban nagyban fel is használták. Ezen célra az almát meghámozzuk, megreszeljük és minden 2 kg. almát (levével együtt) 3 kg. kenyér lisztet veszünk, egy kis vizet veszünk hozzá a szükség szerint öszegygyura; így 5 kilogram. kenyeret nyerünk. Az almával süített kenyér izletes, kellemesen éde-ses, igen egészséges; könnyen megkel és jól süíthető. Tapasztalatunk szerint az almás kenyér tartós is; nem szárad oly hamar, mint a bur-gonyás (krumplis) kenyér; sőt volt eset rea, hogy az almás kenyér két hétig is eltartott; jó, izletes maradt és sem meg nem penészedett, sem meg nem savanyodott. A folyó évben, midőn a rossz burgonyatermes folytán a felvidekelt éhínség fenye-geti és a midő: millió metermázsánál több apró, fejletlen almatermés van kifizetésünk, az alma értékesítésének ezen módját nem ajánlhatjuk eléggé a természet közönség figyelmébe.

R. Molnár István.
— **Az újonck bevonulása.** A közös hadügy-miniszter az újonck bevonulásáról rendeletet adott ki. A miniszteri rendelet értelmében az összes csapatostek és intézetek újoncai október tizediken vonulnak be. Az egyetes önkénteseket és a hadi-tongerészet újoncait október harmadikára fogják behívni. A póttartalékosokat nyolcheti kiképzésre vonják be. A katonai kerületi parancsnokságoknak azonban joga van a gyalogság, vadászcsapatok és a vartüzérség póttartalékosait, — hogy ha az elhelyezési viszonyok úgy kívánják, — 1905. ta-vaszára behívni.

— **Az augusztus 21-iki munkaszünet felfüg-gesztése.** A hivatalos lap a mai száma a keres-keletmegnyí miniszternek rendeletét közli, mely a Szent István-napot követő vasárnap munkaszünet-ének részleges felfüggesztéséről szól. Szent István-

napja ugyanis az idén szombatra esik és így két munkaszüneti nap közvellenül követi egymást. Hogy az ipari munka és az üzleti forgalom — fő-képen az élelmiszessel kapcsolatos — ne szünet-ellen kel teljes napig, elrendelte a miniszter, hogy mindaz az ipari munka, mely a kereskedelmi mi-niszternek múlt évi június 13-áról való 28,559. számú rendelete szerint vasárnap csak délelőtt van megengedve, az augusztus 21-ére eső vasárnap kivételesen reggel hat óratól déli tizenkét óráig és este hat óratól kezdve zavartalanul végezhető.

— **Jubiláló tanítóképző intézet.** Csakortnyárol jeleitek, hogy a csakortnyai állami tanítóképző intézet szeptember 6-án tartja fennállásának ne-gyedszázados ünnepét. Több száz tanító és tanár került ki ebből az intézetből, míg az ország minden részében, főleg pedig nemzetiségi vidékeken sikeresen működnek A volt tanítványokból és az intézet tanítai testületéből alakult bizottság Margittai József intézeti igazgató elnökléte alatt már másfél év óta készül az intézet impélyére. A volt ta-nítványok az intézet volt ké igazgatójának: Bárány Ignac és Sanni József pedagógusoknak az intézet-ben emléktáblát állítottak, melyeket az alkalalom-mal fognak felavítani. Az ünnepély emlékére a volt tanítványok az intézet zászlajára díszes jubileumi szalagot készítettek. Az ünnepély programjába felvettek többek között Zrínyi Miklós nemrég fel-avított szobrának megkoszorúzását s a Zrínyi-var-nál, az intézet régi levelénél, emléksbeszed tar-tását. Az ünnepélyen a közoktatásügyi miniszter is képviseltetni fogja magát és a volt tanítványok az ország minden vidékéről és a rokon tanintézetek képviselői nagy számban fognak megjelenni.

— **Új levelezőlánc.** A magyar postaigazgatósá-g — múlt ertésülünk — legközelebb új leve-lezőlapot hoz forgalomba. Az új levelezőlapon a cím fölött egy kis rovat lesz a foládo neve és la-kasa számára. Ilyen levelezőlaponak nemrég be-csatolt közre az osztrák postaigazgatóság.

— **Peldás kedvezményt** léptetett életbe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb fürdője: Herkules-fürdő. Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelmekkel bírnak, augusztus 25-től kezdve 50% árkedvezményben részesíti egy a lakás mint a pa-ratlan gyógyhatású kéndús és kősós meleg fürdők aránál. Ismeretes, hogy a világhírű fürdők esal-hatatlan sikerrel használtaknak ischias, idült esz, közhvény, bőr és csontbetegségek, aranyer, altesti bántalmak, vesebajok, verszegénység stb. ellen. Dicséretes cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által modot nyújt az in-telligens középosztálynak is, hogy Herkulesfürdő gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **Felsőbb leányiskola Szombathelyen.** O méltósága a megyéspüspök ur felsőbb leányiskolára vonatkozó tervet megvalósítandó, 128,000 korona vetelaron megvásárolta dr. Alexy Emil városi tisztí forvosnak a Faludy- és Paragvári-utak sarkán álló házat és terjedelmes telkét. A megyéspüspök ur által alapítandó felső leányiskola vezetését apácák fogják átvenni. Az intézet főpósterorunk terevi szernt internátussal is kapcsolatos lesz és vidéki leánykák a zárdában fognak elhelyezést találni.

— **Kápolna építés.** Mottolyád község római katolikus lakosai a község területen egy díszes kápolnát akarnak építtetni. Minthogy saját erejükből az építkezés költségeit fedezni nem bírják, folyamodtak a varmegye alispánjához a kápolna-építés céljaira a könyöradamánygyűjtés engedélye-zése végett.

— **Inség és takarmányhiány** fenyegeti az idén népünk boldogulását. A hatóságok mindent megtesznek a rossz viszonyok enyhítésére és a kormány is segélykérőt indított. Leszállította a takarmányzállítás vasúti díjszabását és megül-totta a takarmány-exportot. Így talán valahogyan mecskelni sikerül a drágaságot, mely sokakat a tönk szelére taszít.

Közgazdaság.

Az istálló trágya conserválása.

Istállótrágya és istállótrágya között óriási különbség van és így nemcsak kvantitatív itendő meg a trágyázás mérve, hanem minőségileg is.

A jól kezelt istállótrágya értéke sokkal nagyobb, hatása még ha csekélyebb mennyiségben alkalmaz-tatik is, jóval szebbelőbb, mint a rosszul ke-zelté. A helytelen trágyakezelés különösen a trágya nitrogéntartalmát csökkenteni igen jelentékeny mértékben; ugyanis ha a trágya a telepen ki van téve a levegő behatásának, nincs gondoskodva arról, hogy a levegő hozzájárulása megakadályoz-tassék s lehetőleg mintegy légmentesen kezelte-sek, a tipratás, öntözés által, akkor a trágya ni-trogéntartalma ammoniak alakjában elpárolog s a trágya értékeből s így hatásából is sokat fog ve-zíteni.

Azt, hogy a trágyatelepen egyáltalán semmi-fele tápanyag veszendőbe ne menjen, még a leg-okszerűbb trágyakezelés által sem érhetjük el, de ezen vesztéses oly csekély, hogy számba sem jö-het. A rendszeres öntözés hatása szemmivel sem pótolható, de az mindent pótol s még a tipratást is nélkülözhetővé teszi, mert a trágya a nedves-ség folytán mehezebb lesz s kellő korhadási pro-cessusok benne jobban végbeemelhetnek.

Mintazonáltal mind mondtam még a legjob-ban kezelt trágya is mutat vesztésesét s ennek elkerülése szempontjából a trágyaconserváló sze-rek alkalmazása soha sem lenne elmulasztando, a melyek között legelső sorban mint könnyen ke-zelhető és leghatásosabb anyag a szuperfoszfátsz-gemilhető fel, a mely nemcsak hogy a szabad ellilano nitrogént képes megkötni, de egyszer-szind a trágya értékét is nagy mértékben emeli. Vannak trágyaconserváló szerek igen nagy számban, de vagy nehezen kezelhetők, vagy alkalm-a-zásuk által csak egyik cél érhető el, míg ennek hatása kettős. A szuperfoszfátsz superfoszfát és gipsz keverekéből áll, a mely külön-külön be-szerezve a gazda által is keverhető és így sokkal jutányosabb is.

Hirdetések

jutányos árban

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

ÜNNEPI

IMAKÖNYVEK

→ AZ IZRAELITA ÜNNEPEKRE ←

MAGYAR ÉS NÉMET FORDÍTASSAL

minden közönséges és finomabb

KIADÁSBAN. KIALLÍTÁSBAN.

NAPTÁRAK

KAPHATÓK

BALKÁNYI ERNŐ

papirkereskedésben

MURASZOMBATBAN.

Makulatura papir

kapható métermázsanként

20 koronáért

Balkányi Ernő

papirkereskedésében

ALSÓLENDVÁN.

3025/1904. szám

Arverési hirdetmény.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dervarics Ivánné szül. Stiblar Rozália muraszombati lakos végrehajtatónak, Horváth József málnási lakos gyám által kép. kisk. Stiblar Viktor és Mária végrehajtást szenvedettek elleni 600 kor. tőkekövetelés, ennek és pedig 200 kor. után 1898. január 1-től, 200 kor. után 1900. január elsejétől és 200 kor. után 1902. január elsejétől járó 5% kamatai, 58 kor. 54 fill. per. 19 kor. 90 fill. végrehajtási és 20 kor. 30 fill. arverés kérvényezési költségek kielégítése iránti végrehajtási ügyében az ezen királyi járásbírósg mint telekkönyvi hatóság területén levő, a muraszombati 229. sz. újkjvben A. 1. 1-6, 9, 10. sor. 176. hrsz. 324, 397, 457, 593, 650, 857, 959. hrsz. a. felvett ingatlanból kiskoru Stiblar Viktor és Máriát illető felére 1206 korona és a hozzátartozó 130. sz. háznak ugyanazokat illető felére 1440 korona megállapított kikiáltási árban az arverés elrendeltetik s arra határnapul

1904. évi szeptember hó 12. napjának

délelőtti 9 órája ezen kir. tkvi hatóságnál kitézetett azzal, hogy ezen határnapon a fenti ingatlanok esetleg a kikiáltási áron alul is eladhatni fog.

Bánatpénzül leteendő a fentebb említett ingatlanok kikiáltási árának 10% a vagyis 120 kor. 60 fill., 144 korona.

Arverezni szándékozók tartoznak a bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az arverés napjától számított 5% kamattal a muraszombati kir. adóhivatalnál.

Arverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított arverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál és Muraszombat község házánál megtekinthetők.

Az arverés a fenti telekjegyzőkönyvben feljegyzendő.

Kelt Muraszombatban, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1904. évi június 27-én.

Dr. Schiek, kir. aljbíró.

Egy jóerkölcsű fiu

tanoncúl

felvétetik

Mayercsák Béla

vegyeskereskedőnél

CSÁKTORNYÁN.

Szives tudomásul!

A Muraszombati Mezőgazdasági Bank

hivatkozással az alapszabályok 56. §-ára f. évi október 1-től a betétek utáni kamatlábot **4½-ről**

4°-re szállítja le

és a tőke-kamat-adót az intézet fizeti.

Ezzel egyidejűleg **f. évi szeptember 1-től újabb kölcsönöket 6°-os kamatra adunk**, a fennálló kölcsönökre pedig a legközelebbi lejáratától ugyancsak 6°-os kamatot veszünk és általában az eddigieknél **csékélyebb** kezelési díjakat szedünk.

Muraszombat, 1904. augusztus hó 9-én.

Batthyány Zsigmond gróf

a bank elnöke.

Fiume-Amerikai hajójárat.

A m. kir. kormány felügyelete alatt álló

Fiume-Newyorki vonalon szeptember 1-én indul

a „PANNONIA“ hajó.

Menetdíj Fiumétól-Newyorkig a III. osztályban, bőséges és rendes ellátással együtt

120 korona.

Bővebb felvilágosítást nyújt, valamint hajójegyeket kiad

ORBÁN IGNÁC

kivándorlási meghatalmazott

Vas- és Zalamegye területére

SZENTGOTTHÁRDON.